

# თამბაქოს ინდუსტრიის ჩარევების ინდექსი

გიორგი ბახტურიძე, თამბაქოს კონტროლის ალიანსი

★ 27.11.2020

# თამბაქოს გლობალური ინდექსი

- ჯანმოს თამბაქოს კონტროლის ჩარჩო კონვენციის 5.3 მუხლის ვალდებულება
- გამოყოფილია 7 ინდიკატორი, რომელიც შეიცავს 20 კითხვას
- პირველი ანგარიში მომზადდა 2019 წელს და მონაწილეობდა 33 ქვეყანა
- 2020 წელს პირველად მონაწილეობს საქართველო **57** ქვეყანას შორის

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)

## ინდიკატორი 1: ინდუსტრიის მონაწილეობის დონე პოლიტიკის შექმნაში

- ბიზნეს ომბუდსმენის ოფისში სისტემატური შეხვედრები აქვს ინდუსტრიას. მათი საშუალებით ოფისი ამზადებს და მთავრობასა და პარლამენტს უგზავნიან საკანონმდებლო წინადადებებს;
- „ფილიპ მორისის“ წინადადებით სადა შეფუთვის ვადა ნაცვლად 2018 წლის ინავრისა გადაიწია 2022 წლის 31 დეკემბრამდე;

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)



## ინდიკატორი 1: ინდუსტრიის მონაწილეობის დონე პოლიტიკის შექმნაში

- 2018 -2020 წლებში „ფილიპ მორისმა“ „საქართველოს ბიზნეს ასოციაციის“ საშუალებით სამჯერ წარმოადგინა წინადადება ელ. სიგარეტებისა და მათი ახალი პროდუქტის პოპულარიზაციის ნება დაერთო პარლამენტს, მაგრამ ჯანდაცვის კომიტეტმა სამივეჯერ უარყო იგი
- ინდუსტრია მონაწილეობდა **COVID-19** დროს ბიზნესთან სამთავრობო შეხვედრებზე

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)

## ინდიკატორი 1: ინდუსტრიის მონაწილეობის დონე პოლიტიკის შექმნაში

- ჯანდაცვის სამინისტრომ, კონვენციის 5.3 მუხლისა და თამბაქოს კონტროლის კანონის მე-4 მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად, მოამზადა მთავრობის შესაბამისი ნორმატიული აქტი და უწყებებთან შეთანხმებული ვერსია გადაიგზავნა მთავრობაში 2018 წლის ივნისში, მაგრამ დღემდე დამტკიცებული არაა;
- იყო მცდელობები ინდუსტრიის წარმოადგენლებს მონაწილეობა მიეღოთ კონვენციის მხარეთა კონფერენციებში

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)



### ინდიკატორი 3: პრივილეგიები თაბაკოს ინდუსტრიას

- გადავადებების მოთხოვნები. მაგ. ამჟამინდელია შიდა ხილვადობის გადავადების მოთხოვნა „იაპონური თამბაქოს კომპანიის-**JTI**“ ფრონტ ჯგუფის „ქართული მაღაზიების ასოციაციის“ მიერ
- “უბაჟო ზონებში“ არაა სავალდებულო პიქტოგრამებიანი სიგარეტების გაყიდვა
- კაზინოებსა და სლოტ-კლუბების ნაწილში დაშვებულია მოწევა

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)

## ინდიკატორი 4: არასაჭირო ინტერაქციები

- „იაპონური თამბაქოს“ კომპანია სისტემატურად ასპოსნორებდა კერძო უნივერსიტეტებს და საბაჟო სამსახურს; ბრიტანულ-ამერიკული კომპანია ეკონომიკის, ფინანსთა სამინისტროებს, საბაჟო სამსახურს, თსუ-ს, მედია ორგანიზაციებს და ა.შ.
- სისტემატური შეხვედრები ეკონომიკურ გუნდთან
- ეკონომიკის ყოფილი მინისტრების ჩართულობა ადგილობრივი ბიზნესის მიმართულებით

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)



## ინდიკატორი 5: გამჭვირვალება

- აბსოლუტურად გაუმჭვირვალეა ხელისუფლებასა და ინუსტრიასთან ურთიერთობა
- ინდუსტრიის წარმომადგენლები ზოგჯერ აცხადებენ რომ მათ ქონდათ შეხვედრები მაღალი თანამდებობის პირებთან, მაგრამ უცნობია ძირითადი თემები და შეთანხმებები
- სამწუხაროდ, ორი წელია მთავრობა არ ამტკიცებს სწორედ ამ ურთიერთობების გამჭვირვალების პროცედურას

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)



## ინდიკატორი 6: ინტერესთა კონფილქტი

- არაა შეზღუდული ინდუსტრიის კონტრიბუცია პოლიტიკური პარტიებისათვის
- “გამჭვირვალება საქართველომ“ გამოიკვლია ადგილობრივ ბიზნესსა და ხელისუფლებასთან ურთიერთობები და გამოიკვეთა გარკვეული გარიგებები

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)

## ინდიკატორი 7: პრევენციული ზომები

- არ არსებობს პროცედურები, რომელიც გამჭვირვალეს გახდის თამბაქოს ინდუსტრიასთან ურთიერთობების პროცესს
- როგორც ზემოთ ავღნიშნეთ, დოკუმენტი მომზადებულია, შეთანხმებულია და ორი წელია გაჩერებულია მთავრობის ადმინისტრაციაში
- არაა შესაბამისი ცნობიერების ამაღლების კამპანიის სამთავრობო გეგმა

[HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)



## საბოლოო შეფასება და რეკომენდაციები

- 77 ქულით საქართველო 57 ქვეყანას შორის იმყოფება ბოლოდან მე-6 ადგილზე, ანუ წარუმატებელი ქვეყნების სიაშია. ბოლოდან პირველზე იაკონიაა, მეორეზე ინდონეზია, მესამეზე ზამბია, მეოთხეზე რუმინეთი, მეხუთეზე იორდანია. რაც შეეხება ამ მხრივ წარმატებულ ქვეყნებს, ესენია: ბრუნეი, საფრანგეთი, უგანდა, დიდი ბრიტანეთი, ახალი ზელანდია.
- აუცილებელია „საჯარო დაწესებულებაში თამბაქოს კონტროლთან დაკავშირებული სახელმწიფო პოლიტიკის დაცვის სპეციალური წესის დამტკიცების“ თაობაზე ნორმატიული აქტის მთავრობის მხრიდან დაუყოვნებლივი მიღება

 [HTTPS://GLOBALTOBACCOINDEX.ORG](https://globaltobaccoindex.org)



A GLOBAL  
TOBACCO  
INDUSTRY  
WATCHDOG



# Global Tobacco Industry Interference Index 2020

## GEORGIA

# 2020 TOBACCO INDUSTRY INTERFERENCE INDEX

George Bakhturidze, PhD  
Tobacco Control Alliance Georgia

Tbilisi, Georgia  
Nov 2020

